

Əsas Qanunumuz 30 yaşın astanasında

Suverenliyimizin tam bərpası Konstitusiyamıza mötəbərlik gətirdi

Konstitusiyanın preambulasında Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin, suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması başlıca niyyətlərdən biri kimi bəyan edilmişdir. Lakin Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizinin 30 ilə yaxın işğal altında qalması Azərbaycan Respublikasının suveren hüquqlarının həmin ərazilərdə tətbiqinə imkan verməmişdir. Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə son qoyulması və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bərpa edilməsi Azərbaycan xalqının milli ideyasının əsas məqsədlərindən birinə çevrilmiş, cəmiyyətimizin bütün resursları bu tələpəli vəzifənin həllinə yönəldilmişdir.

*Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin “Konstitusiya və Suverenlik İli”
elan edilməsi haqqında Prezident sərəncamından
Bakı, 28 dekabr 2024-cü il*

İndi xatırladacağım fakt sübut edir ki, biz – bu günkü Azərbaycan sakinləri Tanrının böyük şansı verdiyi insanlardanıq. Nə üçün? Çünki ötən il noyabrın 12-də “Xalq qəzeti”ndə getmiş bir yazıya belə sərlövhə vermişdim: “Azərbaycanın Əsas Qanunu bu gün 30 yaşına qədəm qoyur”. Orada fəxrle qeyd etdiyim tarixi faktlar belə idi: Biz Əsas Qanunumuzun keçən ilki ad gününü də müstəqil Azərbaycanın bütün ərazilərində qeyd etmişdik. Yəni sentyabrın 20-dəki 23 saatlıq antiterror əməliyyatları ölkəmizin hər yerində suverenliyimizi bərpa etmişdi. Ancaq həmin tarixi gündən cəmi ay yarımından bir az çox vaxt keçdiyinə görə, Konstitusiya Gününü ölkənin hər yerində istədiyimiz kimi qeyd edə bilməmişdik. Bu gün isə noyabrın 12-ni ən yüksək səviyyədə qeyd etməyə həm imkanımız var, həm də bayramların bir-birinə qarışdığına görə yüksək əhval-ruhiyyəyəmiz”.

İndi isə Allahın bizə, bu məqamda şəxsən mənə verdiyi şansın nədən ibarət olduğunu xatırladım.

Birinci: Ötən ilki Konstitusiya Günündən sonra Azərbaycan dövləti sayı əlli milyondan çox olan soydaşlarımızın hamısının ən ümdə arzularından olan Naxçıvanla Bakı arasındakı nəqliyyat əlaqəmizin bərpasını təmin edəcək sənədlərin imzalanmasına nail oldu. “Bu il avqustun 8-də Vaşinqtonda imzalanan üçtərəfli sənədlər bizim xarici siyasətdəki ən böyük siyasi uğurumuzdur” – desək, qətiyyənlə yanılımarıq.

İkinci: İki əsrdən də çox müddətdə ölkəmizə, dövlətimizə və xalqımıza qarşı təxribatlar, soyqırımları törədən Ermənistan dövləti ən ali səviyyədə bəyan etdi və sənəd imzaladı ki, biz Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından əl çəkirik və münaqişənin tam başa çatması üçün sülh sazişinin imzalanmasına hazırıq.

Üçüncü: Biz son bir ildə gənc müstəqil Azərbaycan dövlətinin ayaq üstə durmasını istəməyən siyasi qüvvələrin 1988-1993-cü illərdə yaranmış status-kvonun (yəni Azərbaycan ərazilərinin 20 faizinin düşməni əsarətində qalmasının) əbədləşdirilməsi məqsədiylə yaratdıqları “ATƏT-in Minsk Qrupu” adlı saxta bir siyasi alətin ləğv olunmasına nail olduq.

Dördüncü: Biz son bir ildə Amerika Birləşmiş Ştatlarında əsrlər boyu fəaliyyət göstərən erməni diasporunun və Ermənistan lobbicilik edən ABŞ siyasətçilərinin fitnə-fəسادı ilə ərsəyə gətirilmiş “Azadlıq aktına 907-ci düzəliş” adlı absurd və ədalətsiz qətnamənin ləğv edilməsinə nail olduq.

Beşinci: Azərbaycan Prezidentinin son bir ildə Amerika Birləşmiş Ştatları, Çin Xalq Respublikası, Pakistan İslam Respublikası və Türkdillli dövlətlərə səfərləri, eləcə də, İran İslam Respublikasının Prezidenti başda olmaqla, bir sıra dövlət başçıları ilə ölkəmizə gəlməsi sübut etdi ki, rəsmi Bakının beynəlxalq aləmdəki nüfuzu aydan-aya deyil, gündən-günə artır və dostlarımızın sayı çoxalır.

Altıncı: Rusiya mətbuatı son bir ayda dəfələrlə yazdı ki, İlham Əliyevin Vaşinqton səfəri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın TURAN ideyasının lokomotivinə çevrildi.

Bu qəbildən olan faktların sayı onlardır. Məhz elə ona görə xatırladıram ki, mən də yaşın bu çağında cənab Prezidentin həmin uğurlarına,

Heydər Əliyev siyasi kursunun tənənəsinə şahidlik edə bildiyimə görə xoşbəxtəm.

Dövlət başçımız tarixi çıxışlarından birində qeyd etmişdi ki, 1995-ci ildə referendum yolu ilə qəbul edilmiş Konstitusiya Azərbaycan xalqının inkişafı naminə müasir, demokratik, dünyəvi, hüquqi dövlət quruculuğu mərhələsinə keçidi təsbit etmişdir. Bu tarixi sənədin müəllifi xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev olmuşdur. Konstitusiyanın qüvvədə olduğu... dövr ərzində onun müddəalarının həyata keçirilməsində böyük təcrübə toplanmış, bu sənəddə əks olunmuş konsepsiyalar inkişaf etdirilərək güclü sosial dövlətin, yüksək rəqabətli iqtisadiyyatın qurulmasına, insan hüquqlarının effektiv müdafiəsi mexanizmlərinin tətbiqinə təkan verən çoxsaylı normativ hüquqi aktlar qəbul edilmişdir.

Geridə qalan otuz ilin ən əlamətdar faktlarına gəlincə isə xatırladaq ki, biz 2023-cü ildə Əsas Qanunumuzun Şanlı Zəfərdən sonrakı ad günlərindən heç olmasa, birini Azərbaycanın bütün ərazilərində qeyd etmək istəyirdik. Bu ilki Konstitusiya Günü müddə isə müstəqillik dövrümüzdə ilk dəfə Əsas Qanununun üz ağılığına şahidlik edirik.

Məlum olduğu kimi bugünkü Azərbaycan Konstitusiyasının müəllifi ulu öndər Heydər Əliyevdir. Ona görə də bir çox siyasətçi və hüquqşünaslar bizim Əsas Qanunumuzu “Heydər Əliyev Konstitusiyası” adlandırırlar. Xatırladaq ki, ötən əsrin 70-ci illərində qəbul edilmiş anoloji sənədimizə də “Heydər Əliyev Konstitusiyası” deyirdilər.

... İlk bəndi “Dövlət hakimiyyətinin yeganə mənbəyi Azərbaycan xalqıdır” müddəası ilə başlanan 1995-ci il Konstitusiyamız barədə danışarkən isə xüsusilə qeyd edilməli məqamlar ondan ibarətdir ki, bu Əsas Qanunumuz parlamentin qərarı ilə deyil, xalqın referendumda verdiyi səsə qəbul edilmişdi. Daha bir önəmli məqam isə odur ki, Əsas Qanunda Azərbaycanın dövlət quruculuğunun əsasları müəyyən edilmiş, respublikamız demokratik, hüquqi, dünyəvi bir dövlət kimi ilk dəfə olaraq insan hüquqlarının prioritet olduğu və hakimiyyət bölgüsünü özünün gələcək inkişaf yolu kimi seçmişdir.

Bu sərtləri Prezident İlham Əliyevin “İkinci Dünya müharibəsindən sonra Azərbaycan qədər birmənalı və tam qələbə heç kim tərəfindən qazanılmayıb” arqumenti ilə yekunlaşdırmaq istəyirik. Cənab Prezident bu il martın 15-də Ağdərənin Suqovuşan kəndində inşa olunan yaşayış kompleksinin istifadəyə verilməsi mərasimində çıxışı zamanı demişdir:

“Görürük ki, heç də hər bir ölkə öz maraqlarını, ədalətli maraqlarını özü təmin edə bilmir, ya da öz ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə aparır, amma nəticəyə çatma bilmir, ya da ki, hər hansı bir kiçikhəcmli hərbi uğura nail olur, amma tam qələbə əldə edə bilmir. Yəni, sadəcə olaraq, bu gün dünyada gedən toqquşmalara, münaqişələrə, müharibələrə nəzər salsaq, son tarixin müharibələrinə nəzər salsaq, həətə deyər bilərəm ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra Azərbaycan qədər birmənalı və tam qələbə heç kim tərəfindən qazanılmayıb”.

*İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
Əməkdar jurnalist*